

Titu kao harizmarhu (Petranović 1993, 86) i harizmatiskom vođi (1993, 131), koji je ošteti i razbio Srbiju, i koji je kriv za kosovsku krizu (Petranović 1993, 108).

Štaviše pošto je "Tito imao fobije od Srba", on je "nastojeci da stvori policentričku balkansku federaciju, radio protiv koncepta Jugoslavije" (Petranović 1993, 120), a "intervenirao je samo kada bi osetio opasnost po sebe i svoju vlast" (Petranović 1993, 131). Petranovićev je zaključak je da je Titov način vladavine bio neodgovoran i voluntaristički (1993, 132). U istom periodu prihvatio je neodmerene i paušalne Ćosićeve ocene Tita kao vladara neukusa "duhovnog siromaštva i malog obrazovanja", "priprostog čoveka gvozdene volje", "demagoga, sladokusca, pragmatičara", "sakupljača, grabljivca, koji nije želeo ništa da ispusti, šoveka neutoljive gladi za posedovanjem" (Petranović 1994, 208-209). Nije mu bila važna Titova tvrda privrženost uverenju, doktrinarnost, nesklonost nepotizmu i okolnost da je nakon smrti sve ostavio državi. U bilansiranju Titovog učinka Petranović se ne čuva isključivosti. Ova gledišta su neobična, jer odudaraju od inače prilično vidljivog njegovog napora za iznošenjem višeslojnih ocena. Kada se kod eruditskog istoričara sretnu paušalne tvrdnje nameće se pitanje da li je u saobraćavanju antitoističkoj klimi bilo i nekih drugih motiva? U središtu Petranovićeve revizije istorije je izmenjeno gledanje na komunističku nacionalnu politiku: od ocene da je to bila dosledna politika nacionalne ravnopravnosti do gledišta da je ista smišljeno težila razdrobljavanju Srba u više federalnih jedinica i autonomizaciji Srbije izdvajanjem pokrajina. Socijalistička prošlost još uvek je živa, ali ne kao uzor već kao negativna slika koja ne treba da iščezne već da stoji kao opomena i primer slabljenja i razdrobljavanja nacionalnog identiteta. Personifikacija te negativne slike je Tito, više kod srpskih nego kod hrvatskih istoričara. Tuđman je bio pragmatičan kada je upozorio hrvatske antikomuniste da se Hrvati ne mogu odreći Tita zbog njegovog velikog međunarodnog ugleda koji treba koristiti za promociju mlade države.

Zakasnelo razočarenje raspadom Jugoslavije je izvor Petranovićevog revizionizma, za razliku od donekle trijumfalističkog Bilandžićevog revizionističkog pravedanja hrvatske suverenosti. Duh vremena učinio je svoje, a radikalni revizionizam izrazitiji je u Hrvatskoj nego u Jugoslaviji. Pored Blajburga u Hrvatskoj je stvoren mit o Jazovki (kontra Jasenovcu) i plasiran posle osvajanja vlasti od HDZ. Najpreje bilo reći o 10.000, a potom 60.000 žrtava partizanske odmazde. Reč je ustvari o 245 ubijenih ustaša u borbi kod Krasića krajem 1942, kako je priznao J. Manolić (Gruden, Gabrić, Buljan 1997). Bilo je pokušaja da se jasenovački Memorijalni muzej preimenuje u Muzej svih hrvatskih žrtava (slično Bitburgu), ali je došlo do snažnog protesta, pre svega u SAD, pa se odustalo od plana (Reich 1996). Rehabilitacija ustaštva smetnja je hrvatskom prijemu u Evropsku zajednicu opominjao je M. Granić, pa je zbog normalizacije odnosa sa Izraelom došlo do delimičnog priznavanja kvislinškog karaktera NDH (Gruden, Gabrić, Buljan 1997).

Kod Bilandžića (kao ni kod Petranovića) nema radikalnog revizionizma niti šireg oslonca na emigrantsku literaturu, kao što je npr. u Hrvatskoj slučaj kod F. Tuđmana, D. Jelčića ili H. Šošića. Ipak je hrvatski istoričar, više od srpskog, u skladu sa opštim kretanjem epohalne svesti pomerio klatno udesno (što se ogleda u prećutkivanju, potcenjivanju i drugačijem tumačenju neslavnih zbivanja iz nacionalne prošlosti), ali je zaokret u teorijskom pogledu prozirno i nevešto obrazložen. Prilično površno i neubedljivo Bilandžić je u novo viđenje hrvatske povijesti uključio modernu i prohodnu teoriju o totalitarizmu – tj. kritiku komunista i ustaša kao pođednakih ekstremista između kojih je stajala demokratska stranka HSS